

Insekter i hagen

Naturens uunnværlige små arbeidere

Insekter er kanskje små, men uten dem ville både hager og hele verden stoppet opp. De er avgjørende for at vi får frukt og bær, de bryter ned avfall, og de hjelper til med å holde skadedyr i sjakk.

Hjelperne: Pollinatørene

Pollinatørene er insektene som flyr fra blomst til blomst for å drikke nektar. I denne prosessen får de pollen på kroppen, som de deretter flytter til neste blomst. Dette resulterer i produksjon av frø og frukt.

- **Humler (Bombus):** Humler er kjent som hagens "traktor". De er store, lodne og tåler lavere temperaturer bedre enn bier. Sonikering er en teknikk som humler bruker; ved å vibrere vingemusklene kraftig, rister de pollen løs fra blomster.
- **Honningbier:** Disse biene lever i store samfunn med én dronning. De er eksperter på kommunikasjon og bruker "dans" for å vise de andre biene hvor de beste blomstene er.
- **Blomsterfluer:** Til tross for at de ligner små veps for å avskrekke fugler, er blomsterfluene ufarlige og svært effektive pollinatører.

Jegerne: Nyttedyrene

Nyttedyrene er insektvenner av hageeiere fordi de spiser skadedyr som bladlus.

- **Marihøner:** De er ekte "lusejegere". Både voksne marihøner og larvene deres kan konsumere hundrevis av bladlus hver dag.
- **Løpebiller:** Disse store, ofte mørke billene jakter om natten og spiser snegler, makk og andre småkryp som kan skade plantene.
- **Gulløye:** Dette vakre, lysegrønne insektet med gjennomsiktige vinger har larver som ofte kalles "bladlusløver" på grunn av deres glupske appetitt.

Ryddemannskapet: Nedbryterne

Uten nedbryterne ville hagen vært dekket av gamle blader og kvister.

- **Skrukketroll:** Selv om de teknisk sett er et landlevende krepsdyr, lever de ofte sammen med insekter. De spiser råtnende planterester og omdanner dem til næringsrik jord.
- **Maur:** Mauren graver ganger som lufter jorda, og de transporterer organisk materiale ned i bakken. De fungerer som hagens egne anleggsarbeidere.

Insektets anatomi

Alle voksne insekter har den samme grunnplanen. Hvis du er usikker på om det er et insekt, sjekk etter disse tegnene:

- **Tre kroppsdel:** Hode, bryst og bakkropp.
- **Seks bein:** Alle beina er festet til brystpartiet.
- **Ytre skjelett:** Insektene har ikke bein inni kroppen, men et hardt skall av kitin på utsiden.

SOS Hvorfor forsvinner insektene?

Mange insektarter er i dag truet og finnes på rødlisten. Dette skyldes ofte:

- **Tap av leveområder:** For hyppig gressklipping og fjerning av "uaut" som insektene trenger.
- **Sprøytemidler:** Bruk av gift i landbruket kan skade insektene.

Hva kan du gjøre?

La en del av hagen være "vill", plant blomster som blomstrer til ulike tider, eller bygg et insektshotell!

Oppgave: Finn forskjellen!

Kjennetegn	Veps	Blomsterflue
Antall vinger	4 vinger	2 vinger
Midje	Tydelig "vepsetalje"	Ingen tydelig innsnevring
Bevegelse	Flyr målrettet	Kan stå stille i luften (hovre)
Forsvar	Kan stikke	Er helt ufarlig

Kilder: Artsdatabanken, Sabima, Naturvernforbundet